

Beslisnota voor

Onderwerp: Wijchen-West; ontheffing Wet natuurbescherming

Datum:

Voorgesteld besluit besluit:

1. In te stemmen met het activiteitenplan Wijchen-West; Aanpak soortbescherming Artikel 3.1, 3.5 & 3.10, onderdeel A Wnb en het Mitigatieplan soortenbescherming voor Wijchen-West van datum 30 november 2023;
2. Op basis van het mitigatie- en activiteitenplan een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen bij de provincie Gelderland;
3. Tot het aangaan van de intentieovereenkomst natuurcompensatie Wijchen-West.

Aanleiding

Vanwege het woningbouwplan Wijchen-West heeft er een uitvoerig ecologisch onderzoek plaatsgevonden. Dit onderzoek heeft aangetoond dat binnen het plangebied diverse soorten leven die in het kader van de Wet natuurbescherming zijn beschermd. Deze beschermde soorten ondervinden een (mogelijk) effect van de voorgenomen ontwikkeling van de woonwijk. Om toch te kunnen bouwen is ontheffing nodig in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). De provincie is het bevoegd gezag om de ontheffing te verlenen.

De volgende beschermde diersoorten zijn aangetroffen: Das, gewone dwergvleermuis, watervleermuis, sperwer, eekhoorn, bever, steenmarter, iepenpage en de poelkikker. De wezel, hermelijn en de bunzing zijn tijdens het onderzoek niet aangetroffen. Wel zijn er in het recente verleden waarnemingen gedaan van deze diersoorten. Wettelijk gezien is er geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming als op dit moment het voornemen wordt gerealiseerd. Het is echter niet uit te sluiten dat in de nabije toekomst wel sprake is van een overtreding. Daarom is voor deze soorten wel een mitigatieplan uitgewerkt en worden deze soorten meegenomen in de ontheffingsaanvraag.

Ten behoeve van de ontheffingsaanvraag is een Activiteitenplan en mitigatieplan opgesteld. Het Activiteitenplan is de bijlage bij de ontheffingsaanvraag Wnb. Het Activiteitenplan gaat in op het voornemen, het belang, de alternatieven en waarom de staat van instandhouding niet in het geding is. Ook wordt in het Activiteitenplan ingegaan op de maatregelen die je neemt om overtredingen van de Wnb zo veel mogelijk te voorkomen. Dit specifieke hoofdstuk wordt ook wel mitigatieplan (of compensatieplan) genoemd. In dit geval is het mitigatieplan los van het Activiteitenplan uitgewerkt, omdat bij grote projecten het mitigatieplan de meeste discussie oplevert.

Bij het opstellen van het Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP) is rekening gehouden met de aangetroffen beschermde diersoorten. Door bij het maken het stedenbouwkundig plan rekening te houden met de beschermde soorten wordt het makkelijker om het mitigatieplan op te stellen. Verschillende maatregelen die nodig zijn om de diersoorten te beschermen zijn geïntegreerd in het stedenbouwkundig plan.

De meeste diersoorten kunnen binnen het plangebied gecompenseerd worden. Dit geldt niet voor de das. De compensatie voor het verdwijnen van leefgebied voor de das in Wijchen-West moet buiten het plangebied voor Wijchen-West gevonden worden. Met de verschillende grondeigenaren in de directe omgeving van Wijchen-West zijn gesprekken gevoerd. Dit heeft geleid tot een dassencompensatieplan gelegen ten westen van de provinciale weg ter hoogte van de Niftrikse Wetering. Een deel van het compensatieplan is de herinrichting van de Niftrikse Wetering zodat er een natte Ecologische Verbinding Zone (EVZ) ontstaat. Deze strook is in het bestemmingsplan voor Wijchen-West meegenomen middels een natuurbestemming. De andere gronden die geschikt worden gemaakt voor de das kunnen hun agrarische bestemming behouden. Voor het omzetten van akkerland naar grasland is geen bestemmingsplan wijziging nodig en de aanleg van bosschages is toegestaan binnen de huidige agrarische bestemming.

Verschuillende varianten van het dassencompensatieplan zijn besproken met het bevoegd gezag, de provincie. De provincie is van mening dat er ook ten zuiden van de Vormerse plas er compensatie moet plaatsvinden voor de das, vanwege de directe nabijheid van een dassenburcht. Stichting tot Beheer van het Vermogen der Oud Burgeren (BVOB) is eigenaar van deze gronden. Op dit moment zijn we nog in gesprek met de BVOB over de inzet van een perceel ten behoeve van het compensatieplan. Omdat het nadrukkelijk de wens is om de aanvraag voor de ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming parallel te laten verlopen met de procedure van het bestemmingsplan is het perceel van BVOB optioneel meegenomen in de ontheffingsaanvraag. Wanneer de gemeente geen overeenstemming weet te bereiken met de BVOB over dit perceel dan zal teruggegrepen worden op extra compensatiegrond ter hoogte van de eerder genoemde Niftrikse Wetering.

In de Anterieure Overeenkomst voor Wijchen West zijn afspraken gemaakt over de kosten voor de natuurcompensatie. Afsproken is dat partijen de kosten voor mitigatie- en/of compensatiemaatregelen die op basis van de Wet natuurbescherming voor beide deelgebieden nodig zijn worden verdeeld conform de verdeling 58,8% voor het noordelijk deel en 41,2 % voor het zuidelijk deel. Omdat er op dit moment nog geen concrete afspraken zijn gemaakt over de definitieve contouren van het compensatieplan en over de kosten van deze compensatie is het wenselijk dat partijen zich in ieder geval uitspreken over de intentie voor het inzetten van gronden. Om deze intentie voor nu vast te leggen is een intentieovereenkomst opgesteld tussen de gemeente en NIBA. De bedoeling is dat op basis van deze intentieovereenkomst straks definitieve afspraken worden vastgelegd in relatie tot de compensatiemaatregelen en de kosten hiervan. NIBA heeft laten weten te kunnen instemmen met de inhoud van de intentieovereenkomst.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
	In relatie tot deze aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming zijn er geen eerdere besluiten genomen. Wel zijn er eerdere besluiten in relatie met het project Wijchen-West. Voor een opsomming van deze besluiten wordt verwezen naar de beslisnota over het bestemmingsplan Wijchen-West.

Gewenst resultaat

Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is een voorwaarde om te kunnen bouwen in Wijchen-West. Wanneer je zonder ontheffing het leefgebied van beschermde diersoorten verstoort worden de regels van de Wet natuurbescherming overtreden en bega je een strafbaar feit.

Argumenten*1.1. Het Activiteitenplan en het mitigatieplan is zorgvuldig opgesteld en vindt zijn basis in het Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP)*

Bij het opstellen van het stedenbouwkundig plan is rekening gehouden met de aangetroffen beschermde diersoorten. De verschillende maatregelen om de diersoorten te beschermen zijn geïntegreerd in het stedenbouwkundig plan. Het stedenbouwkundig plan is vervolgens weer gebruikt voor het mitigatieplan. Door in een vroeg stadium rekening te houden met maatregelen voor de beschermde diersoorten in het stedenbouwkundig plan is het eenvoudiger om een mitigatieplan te maken.

1.2. Het Activiteitenplan en het mitigatieplan is besproken en afgestemd met Das en Boom en Natuur Wijchen

Bij het opstellen van het mitigatieplan is meerdere keren afgestemd met Das en Boom en Natuur Wijchen. Het eindresultaat, het mitigatieplan, lijkt de goedkeuring van zowel Das en Boom en Natuur Wijchen te kunnen krijgen.

2.1 Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is een noodzakelijke voorwaarde voor de ontwikkeling van Wijchen-West.

In de Wet natuurbescherming staan regels voor de bescherming van dieren en planten in Nederland. De wet regelt dat je niet zo maar het leefgebied van beschermde diersoorten mag aantasten. Wanneer uit onderzoek blijkt dat er beschermde diersoorten in het plangebied leven en door de ruimtelijke ontwikkeling het leefgebied bedreigt wordt, kan je een ontheffing van de Wet natuurbescherming aanvragen. Een ontheffing krijg je alleen wanneer op basis van een mitigatieplan wordt aangetoond dat de betreffende beschermde soort wordt beschermd en niet in zijn voortbestaan wordt bedreigd.

3.1. In de intentieovereenkomst spreekt de eigenaar van de gronden, te weten NIBA, de intentie uit om onder nader overeen te komen voorwaarden gronden beschikbaar te stellen voor het realiseren van het compensatieplan dat nodig is om een ontheffing te kunnen krijgen.

Zoals aangeven kunnen veel mitigerende maatregelen binnen het plangebied voor Wijchen-West plaatsvinden. Dit geldt niet voor de maatregelen voor de das. Omdat de das straks zijn leefgebied volledig kwijtraakt moet dit leefgebied worden gecompenseerd buiten het plangebied. Eén van de ontwikkelaars, NIBA, heeft grondposities ten westen van Wijchen-West. Deze gronden zijn geschikt om ingericht te worden als compensatiegebied voor de das. Het compensatieplan voor de das is dan ook in nauwe samenwerking met NIBA opgesteld op basis van de grondposities (of toekomstige grondposities) van NIBA. Uiteindelijk zal het compensatieplan vastgelegd moeten worden in een overeenkomst met de eigenaar of eigenaren van deze grond(en). In de intentieovereenkomst worden een aantal intenties uitgesproken met betrekking tot de realisatie van de natuurcompensatie en dan met name het dassencompensatieplan. Eén van de belangrijkste intenties is dat NIBA, onder nader overeen te komen voorwaarden, gronden beschikbaar wil stellen ten behoeve van de natuurcompensatie.

Tegenargumenten en risico's

2.1. De provincie Gelderland is bevoegd gezag en stelt strenge eisen ten aanzien van het dassencompensatieplan.

Met het bevoegd gezag, de provincie Gelderland, heeft meerdere keren overleg plaatsgevonden. Deze overleggen verliepen moeizaam. De provincie Gelderland is gedurende het proces niet duidelijk welke beleid nu precies van toepassing is voor de juiste berekening van de compensatieopgave voor de das. Het is onzeker of het mitigatieplan, en dan met name het dassencompensatieplan voor de das, door de provincie als voldoende wordt gezien voor de gewenste ontheffing. Gezien de tijdsdruk en de gewenste koppeling met de procedure van het bestemmingsplan Wijchen-West wordt voorgesteld om toch de aanvraag voor de ontheffing in te dienen. Met de provincie is afgesproken dat ook na de aanvraag er ruimte is om eventueel aanpassingen te kunnen doorvoeren.

2.2. Tegen het besluit om een ontheffing te verlenen is beroep mogelijk. Dit kan leiden tot vertraging.

De provincie Gelderland is het bevoegd gezag voor het verlenen van de ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. De behandeling van een ontheffingsaanvraag neemt minimaal 20 weken in beslag, maar de ervaring leert dat de provincie vaak een langere periode nodig heeft. Na verlening van de ontheffing kunnen belanghebbenden bezwaar indienen tegen het besluit. Eventueel kan daarna beroep worden aangetekend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Een eventueel bezwaar en beroep kan dus flink vertragend werken. Door tijdig met Das en Boom en Natuur Wijchen in gesprek te gaan, hopen we te voorkomen dat er bezwaar en beroep wordt aangetekend.

2.3. Er mag pas gebouwd worden wanneer de mitigerende maatregelen zijn gerealiseerd.

Met een ontheffing van de Wet natuurbescherming alleen ben je er nog niet. Het mitigatieplan zal ook gerealiseerd moeten zijn voordat er gebouwd kan gaan worden. Uiteraard zal de bouw gefaseerd uitgevoerd worden. Dit geldt dan ook voor realisatie van het mitigatieplan. De verwachting is dat er voor wat betreft het dassencompensatieplan voor een deel snel geschakeld kan worden door bijvoorbeeld akkerland om te zetten naar grasland. Op deze manier wordt een eventuele vertraging zoveel mogelijk voorkomen.

2.4. Er vindt nog overleg plaats met BVOB over de eventuele inzet van hun gronden ten zuiden van de Ravensteinseweg en ten oosten van de provinciale weg.

Op dit moment is de gemeente nog in gesprek met de BVOB over de inzet van hun gronden ten behoeve van het dassencompensatieplan. Het is onzeker of we hier uit gaan komen. Mocht de gemeente en BVOB er niet uitkomen dan is het mogelijk om extra gronden ten westen van de provinciale weg toe te voegen aan het compensatieplan voor de das.

Financiële gevolgen

De kosten voor het realiseren van de mitigerende maatregelen zijn behoorlijk. Met name de kosten die gemaakt moeten worden om de das te compenseren. De totale kosten worden geraamd op een bedrag tussen de € 2.500.000 en € 3.500.000. Op basis van de afspraken in de AOK worden het merendeel van deze kosten verdeeld op basis van de afspraak 58,8% voor het noordelijk deel en 41,2 % voor het zuidelijk deel.

De kosten voor de mitigerende maatregelen zijn opgenomen in de gemeentelijke grondexploitatie voor Wijchen West.

Communicatie

In de nieuwsbrief Wijchen-West zal naast aandacht voor de start van het bestemmingsplan ook aandacht worden gegeven aan de ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming.

Inwonersparticipatie

Bij het opstellen van het mitigatieplan hebben er meerdere overleggen plaatsgevonden met Das en Boom en Natuur Wijchen. Dit heeft er toe geleid dat voor het mitigatieplan, dus met het dassencompensatieplan, er draagvlak lijkt te zijn bij beide partijen.

Uitvoering of Vervolgstappen

Wanneer het college van B&W instemt met het Activiteitenplan en het mitigatieplan zal de ontheffingsaanvraag worden ingediend. Lopende de ontheffingsaanvraag gaan we verder in gesprek met BVOB over de inzet van een perceel voor een dassencompensatieplan. Ook het overleg met de provincie zal na de aanvraag gecontinueerd worden.

Geheimhouding:

De intentieoverkomst is vertrouwelijk en kan niet gedeeld worden.

Voorstel

1. In te stemmen met het activiteitenplan Wijchen-West; Aanpak soortbescherming Artikel 3.1, 3.5 & 3.10, onderdeel A Wnb en het Mitigatieplan soortenbescherming voor Wijchen-West van datum 30 november 2023;
2. Op basis van het mitigatie- en activiteitenplan een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen bij de provincie Gelderland;
3. Tot het aangaan van de intentieovereenkomst natuurcompensatie Wijchen-West.

Advies

De Antea Group is gevraagd om de gemeente en de ontwikkelaars te adviseren bij de nadere ecologische onderzoeken en aanvragen van de ontheffing in het kader van de wet natuurbescherming.

Intern is de beleidsadviseur voor groen, natuur en landschap betrokken bij de ecologisch onderzoeken en voorbereidingen voor de ontheffingsaanvraag.